

Maak duurzame maakindustrie in Nederland mogelijk door gelijk speelveld in EU te behouden

Position Paper Nyrstar t.b.v. Rondetafelgesprek Fossiele Subsidies d.d. 16 mei '24.

Nyrstar is een internationale producent van kritieke mineralen en metalen, onmisbaar voor een koolstofarme toekomst. Nyrstar is een bedrijf dat duurzaam produceert en de energietransitie en zekerstelling van kritieke en strategische grondstoffen op vele manieren ondersteunt. Onze zinksmelter in Budel-Dorplein, Noord-Brabant, (met meer dan 500 medewerkers direct en ca. 1500 indirect in de regio) is één van de meest efficiënte zinksmelters ter wereld en is essentieel in de industriële keten.

Nyrstar voldoet aan alle voorwaarden waar moderne, toekomstgerichte industrie aan moet voldoen: we zijn nagenoeg volledig geëlektrificeerd, kopen 100% groene stroom in, nemen flexibele stroom af en dragen met het potentieel voor productie van kritieke mineralen en metalen zoals Gallium en Germanium bij aan de strategische autonomie van Nederland en Europa. Wij hebben ook vergevorderde plannen om fiks te investeren in aanvullende flexibele energieafname.

Door marktomstandigheden en een ongelijk speelveld in Europa kan zink momenteel niet rendabel in Nederland worden geproduceerd. Onze fabriek in Budel-Dorplein hebben we eind januari dit jaar noodgedwongen tijdelijk moeten stilleggen. Voor een belangrijk deel is dit toe te schrijven aan veranderingen in de internationale economie, de wereldhandel en de hoge prijzen van grondstoffen. Maar ook omdat Nederland de afgelopen jaren gekozen heeft geen gebruik te maken van de mogelijkheden die de EU biedt op het gebied van (toegestane) steun aan energie-intensieve en elektro-intensieve industrieën, waardoor onze concurrentiepositie zeer verslechterde. Onlangs bleek uit een onderzoek naar elektriciteits- en netwerkkosten door E-Bridge in opdracht van het ministerie van EZK dat de totale elektriciteitskosten in Nederland tot 66% hoger liggen dan in ons omringende landen. En ook de meest recente PwC Speelveldtoets, die met de 'Kamerbrief Voortgang Verduurzaming Industrie' op 8 mei jl. aan de Tweede Kamer aangeboden werd, concludeert dat 'de stapeling van beleid (bijvoorbeeld het EU ETS, de nationale CO2-heffing en de Energiebelasting) negatieve impact op de winstgevendheid van de onderzochte bedrijven heeft, met een negatieve uitschieter voor Nyrstar, waarbij de EBITDA afname 56,4% betreft.'

De verwachte herinvoering van Indirecte Kosten Compensatie (IKC) ETS zorgt dat wij onze duurzame productie weer kunnen hervatten. In de week van 13 mei wordt de fabriek weer opgestart. Deze beslissing volgt op een grondige en uitgebreide evaluatie en weerspiegelt recente verbeteringen in de marktomstandigheden en de tijdelijke herinvoering van IKC-ETS (IKC) in Nederland die de totale energiekosten van Nyrstar Budel zal helpen verlagen. Ondanks de beslissing om de Budel-activiteiten opnieuw op te starten, blijft de situatie uitdagend, vooral in Nederland. Als gevolg van het in Nederland stopzetten van steunmaatregelen voor energie-intensieve industrieën - waaronder kritieke metaal productieactiviteiten - bevinden onze Nyrstar Budel-

activiteiten zich in een aanzienlijk nadelige positie ten opzichte van vergelijkbare activiteiten in andere Europese lidstaten, vanwege:

- Het afschaffen van een structurele IKC ETS (de voorgestelde herinvoering in de Voorjaarsnota 2024 is slechts eenmalig, voor kosten gemaakt in 2023);
- Het besluit om de 'volume correctieregeling' (VCR) af te schaffen met als gevolg aanzienlijke kostenstijgingen voor de net- en transportkosten voor elektriciteit.

Deze maatregelen zijn geen fossiele subsidies, maar maken elektrificatie en het gebruik van groene stroom juist competitief en ondersteunen de energietransitie:

- Compensatie voor indirecte emissies met de IKC-ETS: Nyrstar Budel koopt - naast 44MW opwek (en het plan is om dit binnenkort uit te bereiden tot 100MW) uit zonnepanelen op eigen terrein - voor 100% groene stroom in. De marktprijs voor groene stroom ligt hoger dan grijze stroom, terwijl in de groene stroomprijs ook Europese CO2-kosten verwerkt zijn. De Europese Commissie heeft besloten die kosten gedeeltelijk en tijdelijk te compenseren, om groen elektriciteitsverbruik in Europa competitief te houden. Dat is de compensatie indirecte emissiekosten, veroorzaakt door de Europese emissiehandel ETS. IKC-ETS is daarmee geen subsidie, maar een gedeeltelijke compensatie van kosten, veroorzaakt door een Europese heffing. Als Nederland deze kosten niet compenseert ontstaat een ongelijk speelveld en wordt verduurzaming van de industrie in Nederland onrendabel.
- Energiebelasting en metallurgische vrijstelling: Een ander voorbeeld van een maatregel die elektrificatie van de maakindustrie ondersteunt, is de vrijstelling voor metallurgische en mineralogische procedés in de Energiebelasting. Deze vrijstelling voor elektriciteit stimuleert de industrie om van fossiele processen over te stappen op elektrische processen.
- Aanpassing van de nettarieven: De energietransitie vergt gigantische investeringen in het elektriciteitsnet. Als die kosten allemaal bij de verbruikers van elektriciteit neergelegd worden, verlaagt dat de competitiviteit van elektriciteitsverbruikers en ontmoedigt dit de transitie van fossiele brandstoffen naar elektriciteit. Daarom is het belangrijk dat de netkosten onder controle blijven. De inmiddels door de ACM afgeschafte VCR was voor die competitiviteit zeer belangrijk. Het is van essentieel belang om de net- en transporttarieven in lijn te brengen met ons omringende landen en betaalbaar te houden zodat wij kunnen blijven concurreren met soortgelijke bedrijven die veel lagere net- en transportkosten hebben.

Behoud van deze maatregelen creëert een gelijk speelveld in Europa en maakt duurzame productie in Nederland mogelijk. We blijven er dan ook op aandringen om duurzame steun voor langere termijn te garanderen en een gelijk speelveld te creëren met andere EU-lidstaten. Naast een tijdelijke, structurele, herinvoering van IKC, is het noodzakelijk om maatregelen te bieden, die de kosten van het elektriciteitsnetwerk en -transport helpen verlagen, waarmee de economische levensvatbaarheid van Nyrstar Budel op langere termijn ondersteund wordt. Dit maakt toekomstgerichte investeringen in verdere verduurzaming, elektrificatie, flexibele afname, binnenlandse productie van essentiële metalen en een duurzame toekomst voor onze 500 directe- en 1500 indirecte medewerkers mogelijk.